

**Справа «Прайс проти Сполученого Королівства»
(Price v. the United Kingdom 33394/96)**

У рішенні, ухваленому 10 липня 2001 року у справі *«Прайс проти Сполученого королівства»*, Суд постановив, що:

- мало місце порушення ст. 3 Конвенції щодо заборони нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 4 500 фунтів стерлінгів як компенсацію моральної шкоди і 4 000 фунтів стерлінгів у відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник, Аделія Прайс, є громадянкою Сполученого Королівства. Вона є інвалідом, оскільки позбавлена чотирьох кінцівок через фокомелію, спричинену вживанням таледіміду. Крім того, вона страждає на захворювання нирок.

20 січня 1995 року під час слухання цивільної справи в окружному суді графства Лінкольн про повернення позики п. Прайс відмовилася відповідати на питання, пов'язані з її матеріальним становищем. Такі дії п. Прайс були кваліфіковані як неповага до суду, за що її було покарано ув'язненням терміном на 7 днів. Суддя, однак, не з'ясував питання про місце відбування п. Прайс призначеного покарання перед його накладенням. Беручи до уваги те, що справа п. Прайс слухалася після обіду і помістити її у в'язницю цього ж дня вже не було змоги, вечір і ніч після судового розгляду вона провела у камері місцевого відділення поліції. Ця камера, обладнана дерев'яним ліжком і матрацом, не була пристосована для інвалідів. Зі слів п. Прайс, вона була змушена спати у своєму інвалідному кріслі, оскільки ліжко було твердим і спричинило би біль її бедрам. Крім того, вона не могла дотягнутися до вимикачів світла та кнопок виклику охорони. П. Прайс також не могла скористатися туалетом, оскільки він був вищим за її інвалідне крісло, а отже, недосяжним для неї.

Під час перебування п. Прайс у камері записи варті засвідчили факти її скарг на холод через кожні півгодини, що є серйозною проблемою для особи, яка страждає на хворобу нирок і водночас не може рухатися, аби зігрітися. Врешті-решт був викликаний лікар, який засвідчив неможливість використання п. Прайс ліжка в камері, а отже, необхідність для неї спати в інвалідному кріслі, непристосованість камери до потреб інвалідів та недостатній температурний режим у приміщенні. З боку офіцерів поліції, відповідальних за ув'язнення п. Прайс, не було вжито жодних заходів, спрямованих на переведення її у більш пристосоване приміщення або на звільнення. Натомість п. Прайс провела цілу ніч у камері, хоча лікар і вкрив її простиралом та дав кілька знеболюючих таблеток.

Наступного дня п. Прайс була переведена до жіночої в'язниці у м. Вейкфілд, де вона перебувала в ув'язненні у приміщенні медичного центру установи до 23 січня 1995 року, її камера була обладнана ширшими дверима для інвалідного крісла, ручками на унітазі та гідравлічним лікарським ліжком. Однак і там у неї виникали проблеми зі сном, оскільки ліжко було надто високе, а також із засобами гігієни. У медичному журналі було зафіксовано, що протягом першої ночі перебування п. Прайс у в'язниці медсестра не могла самостійно підняти заявницю і та, таким чином, мала проблеми у користуванні туалетом. П. Прайс вважає, що вона зазнала винятково принизливого поводження з боку офіцерів поліції чоловічої статі, які допомагали медсестрі піднімати її. Уряд заперечив таке твердження п. Прайс, однак визнав, що офіцери поліції чоловічої статі допомагали медсестрі піднімати і знімати п. Прайс з туалету.

До моменту звільнення з в'язниці п. Прайс було поставлено катетер. Необхідність такої дії викликала недостатність рідини в організмі, а також тим, що внаслідок означених проблем стосовно доступу до туалету у п. Прайс сталася затримка сечі.

Зміст рішення Суду

П. Прайс стверджувала, що її ув'язнення та поводження, яке мало місце в його

процесі, становить порушення ст. 3 Конвенції.

Суд відзначив важливість того, що серед поданих Урядом письмових доказів у справі були тюремні журнали та медичні записи, зроблені в один і той самий час. Вказані документи засвідчили неспроможність поліції та адміністрації в'язниці належним чином задовольнити особливі потреби п. Прайс.

Суд звернув увагу на те, що в записах, зроблених лікарем та медсестрою під час візитів до п. Прайс, були зафіксовані скарги на проблеми, які існували, мабуть, впродовж усього терміну її ув'язнення, а саме: складнощі доступу до ліжка чи до туалету, неможливість повноцінного використання засобів гігієни, труднощі у пересуванні у випадку розряджання батареї інвалідного крісла тощо. Саме ці причини обумовили видання начальником в'язниці розпорядження спробувати віднайти для п. Прайс інше приміщення. Однак, адміністрація в'язниці не змогла перевести її деінде, оскільки у п. Прайс не було якихось особливих скарг на здоров'я.

Суд не знайшов жодного доказу, який свідчив би про умисний намір працівників поліції чи в'язниці принизити п. Прайс. Однак, Суд дійшов висновку про те, що ув'язнення дуже неповносправної особи в умовах, коли їй було холодно та існувала велика ймовірність виникнення ушкоджень, спричинених твердістю ліжка та неможливістю доступу до нього, а також неспроможністю скористатися туалетом чи помитися, є таким поводженням, що принижує гідність. Отже, мало місце порушення ст. 3 Конвенції.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.